

WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII

I. INFORMACJE WSTĘPNE

PRZEDMIOTEM OCENIANIA SĄ:

- wiadomości,
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność

CELE OGÓLNE OCENIANIA NA GEOGRAFII

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu geograficznym,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

II. PROCES SPRAWDZANIA – CZĘSTOTLIWOŚĆ I SPOSOBY

1.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych (dydaktycznych i wychowawczo– społecznych) uczniów są następujące:

a. pisemne sprawdzanie wiadomości i umiejętności:

- prace klasowe,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż 3 ostatnie tematy.

b. praca ucznia na lekcji:

- odpowiedzi ustne
- rozwiązywanie sytuacji problemowych
- aktywność
- praca w grupie
- zadania i ćwiczenia wykonywane w czasie zajęć
- wytwory pracy ucznia
- prezentacje
- prowadzenie zeszytu

d. działania praktyczne (np. prezentacja)

e. działalność pozalekcyjna – udział w projektach, konkursy

Formy sprawdzania:

a. pisemna,

b. ustna,

c. praktyczna,

Częstotliwość sprawdzania:

- na bieżąco zgodnie z planem nauczania,
- po zakończeniu działu,

Narzędzia:

- prace klasowe
- testy

- sprawdziany
- prace pisemne
- prezentacje
- karty pracy
- kartkówki

3.

- Prace klasowe (sprawdziany) zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku elektronicznym w tygodniowym planie lekcji oraz w kalendarzu.
- W ciągu semestru powinna być przeprowadzona przynajmniej 1 praca klasowa (sprawdzian).
- Prace klasowe (sprawdziany) są obowiązkowe.
- Krótkie sprawdziany (kartkówki) są niezapowiedziane. Obejmują materiał od 1 do 3 ostatnich lekcji.
- Ocenie podlegają odpowiedzi ustne. Obejmują one materiał z 3 ostatnich lekcji.
- Na lekcji mogą być wykonywane prace praktyczne.

4.

- Każda praca klasowa poprzedzona jest powtórzeniem według wskazań nauczyciela.
- Ocenioną pracę pisemną uczniowie otrzymują nie później niż 2 tygodnie od jej napisania.
- Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać pracy klasowej w wyznaczonym terminie, powinien ją napisać w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły. Jeśli uczeń nie zgłosił się w tym terminie, pisze sprawdzian na pierwszej lekcji danego przedmiotu po upływie wyznaczonego tygodnia.

III. SPOSOBY OCENIANIA I FORMUŁOWANIA OCENY

1.

System oceniania obejmuje:

- ocenianie formalne - na podstawie prac pisemnych, wypowiedzi uczniów,
- ocenianie nieformalne - na podstawie stałej obserwacji postępów uczniów (dotyczy m.in. aktywności na , do przedmiotu),
- samoocenę ucznia.

Ocena formalna ma znaczenie podstawowe, a ocena nieformalna i samoocena może ją podwyższać lub obniżyć.

Ocena semestralna uwzględnia oceny cząstkowe, których powinno być co najmniej dwa razy tyle, ile jest tygodniowo godzin danego przedmiotu plus jeden;

Nauczyciel uzasadnia wystawioną ocenę w formie pisemnej lub ustnej.

2.

Oceny wpisywane są do dziennika:

- praca klasowa (kolorem czerwonym)
- pozostałe stopnie wpisywane są kolorem niebieskim

3.

Przy wpisywaniu ocen do dziennika stosuje się tzw. wagę ocen

- praca klasowa – (waga oceny – 3)
- osiągnięcia w konkursach przedmiotowych- (waga oceny- 3)
- kartkówka, projekt edukacyjny– (waga oceny - 2)
- pozostałe oceny – (waga oceny - 1)

4.

Uczeń za aktywność na zajęciach oraz brak odpowiedniego przygotowania do zajęć oceniany jest za

pomocą znaków „+” (plus) i „-” (minus). Równa ilość „+” (plusów) i „-” (minusów). Za trzy „+” otrzymuje oceną celującą, za trzy „-” ocenę niedostateczną.

Po uzyskaniu oceny uczeń od początku gromadzi „+” (plusy) lub „-” (minusy).

5.

Oceny z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek wystawiane są z uwzględnieniem następującej skali punktacji:

- 100% -96%- ocena celująca
- 95%-88% - ocena bardzo dobra
- 87%-70% - ocena dobra
- 69%-50% - ocena dostateczna
- 49%-30% - ocena dopuszczająca
- 29%-0- ocena niedostateczna

Nauczyciel każdorazowo określa ilość punktów dla uzyskania oceny, odpowiednio do określonej skali procentowej oraz sześciostopniowej skali ocen.

W dzienniku elektronicznym dopuszcza się zapisywanie ocen częściowych z dodatkowym oznaczeniem „+”, „-”.

Znak „+” przy ocenie przysługuje za osiągnięcie górnej granicy w przedziale punktowym na daną ocenę, a „-” odpowiednio za dolną granicę.

Każdy semestr kończy się oceną w stopniu:

- 1) stopień celujący – 6
- 2) stopień bardzo dobry – 5
- 3) stopień dobry – 4
- 4) stopień dostateczny – 3.
- 5) stopień dopuszczający – 2
- 6) stopień niedostateczny – 1

IV. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O OCENACH

1. Nauczyciel na początku każdego roku informuje uczniów o: wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych z realizowanego przez siebie programu nauczania.
2. Uczniowie są informowani o ocenach częściowych na bieżąco.
3. Oceny są jawne zarówno dla uczniów jak i rodziców/prawnych opiekunów.
4. Na wniosek ucznia lub jego rodziców/prawnych opiekunów nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić, np. pokazując i omawiając prace pisemne lub inne wytwory ucznia, omówić oceny częściowe, rytmiczność pracy ucznia na podstawie obserwacji i ewentualnej dokumentacji własnej.
5. Uczniowie piszą prace klasowe na kartkach. Sprawdzone i ocenione prace są udostępniane uczniowi jego rodzicom/prawnym opiekunom.
6. Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem plenarnym rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia, a wychowawca jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej. Jeżeli uczeń chce poprawić wystawioną ocenę, ma prawo zwrócić się do nauczyciela z prośbą o umożliwienie poprawy tej oceny w terminie nie dłuższym niż 2 dni od daty

otrzymania informacji o przewidzianej ocenie rocznej.

V. SPOSOBY USUWANIA NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH I POPRAWIANIA WYNIKÓW NAUCZANIA

1. Uczeń może w ciągu tygodnia poprawić niekorzystny (w jego opinii) wynik pracy klasowej (sprawdzianu). Do poprawy może przystąpić tylko jeden raz w terminie zaproponowanym przez nauczyciela.
2. Ocena z poprawy jest wpisywana obok oceny z pracy klasowej (sprawdzianu) i są one traktowane równorzędnie.
3. Nauczyciel obniża poziom wymagań edukacyjnych przy pisemnej opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej stwierdzającej niemożność sprostania wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.
4. W przypadku powtarzających się niepowodzeń szkolnych, nauczyciel przedmiotu we współpracy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym i rodzicami, ustala przyczynę niepowodzeń i sposób ich przezwyciężenia np.
  - pomoc koleżeńska,
  - pomoc nauczyciela przedmiotu,
  - współpraca z rodzicami,
  - współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
  - wspólnie z uczniem poszukiwanie najlepszej metody uczenia się.

VI WYMAGANIA OGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów geograficznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% - 96% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,
- bierze udział w konkursach geograficznych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- sprawnie posługuje się sprzętem wykorzystywanym na lekcji, orientuje się na mapie,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią geograficzną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 88% do 95% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- posługuje się sprzętem wykorzystywanym na lekcjach geografii,
- w swoich wypowiedziach wykorzystuje mapy geograficzne,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 70% do 87% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii geograficznej,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 30% do 49% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami wykorzystywanymi na lekcjach geografii,
- nie potrafi wskazać poprawnie obiektów geograficznych na mapie,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 29% punktów.

VII. DOSTOSOWANIE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA Z GEOGRAFII

DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
2. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

a. Dysgrafia

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy a nie treści . Wymagania merytoryczne, co do oceniania pracy pisemnej, powinny być takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy ma być niekonwencjonalne. Np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może poprosić, aby przeczytał to uczeń lub przepisać go ustnie, z tego samego materiału. Może też skłaniać ucznia, aby pisał drukowanymi literami lub na komputerze.

b. Dysleksja

Dostosowanie wymagań w zakresie formy:

- krótkie i proste polecenia , czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń;

c. Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie z zaleceniami poradni

d. Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą niż przeciętna

W przypadku tych dysfunkcji konieczne jest dostosowanie w zakresie formy, jak i treści wymagań, obniżeniu wymagań, które obejmują wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela.

Należy stosować metody ułatwiające opanowanie materiału. Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- pozostawienie większej ilości czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych, czy bardziej abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu;
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- odrębne instruowanie;

OBNIŻENIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH-nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe.

*Małgorzata Bielecka
Ewa Klepacka*